

ECOLOGIE

RAPPORT

aanvullend steenmarteronderzoek

Loonsebaan 4

Luyksgestel

Rapport aanvullend steenmarteronderzoek

Loonsebaan 4, Luyksgestel

Opdrachtgever	De Essentie Hambakenwetering 5 5231 DD 's-Hertogenbosch
Rapportnummer	22208.007
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	18 oktober 2023
Opsteller ¹	Mevrouw P.P.J. Vullings, BSc
Kwaliteitscontrole	De heer S.D.F. Slange

¹ AVG

In onze rapportages wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Conform protocol en eisen uit het kwaliteitssysteem wordt het rapport aantoonbaar vrijgegeven. In het kader van de AVG dient, voorafgaand aan publicatie of bij uitlevering aan derden, bijlagen met kadastrale uittreksels en namen van opdrachtgevers verwijderd dan wel zwart gelakt te worden.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de 'Handreiking omgaan met AVG in bodemonderzoeken' opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebber.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	3
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK	5
4	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	5
5	ONDERZOEKSRESULTATEN	6
	5.1 Steenmarter	6
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING.....	9
	6.1 Steenmarter	9
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	10

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van De Essentie opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend steenmarteronderzoek aan de Loonsebaan 4 te Luyksgestel.

Het aanvullend steenmarteronderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen bestemmingsplanwijziging en na aanleiding van de resultaten uit de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in juli 2023 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 22208.003, d.d. 4 juli 2023).

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest bij ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 2.200 \text{ m}^2$) ligt aan de Loonsebaan 4 te Luyksgestel. In figuur 2.1 is de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 Onderzoekslocatie (wit omlijnd en met gele pijl aangegeven) en directe omgeving.

De onderzoekslocatie betreft braakliggend terrein achter een bedrijfspand. Ten tijde van het veldbezoek was er een droge zandgrond aanwezig. Hiervoor was er een ruig graslandschap ter plaatse. Verder is er een loods aanwezig voor opslag, opgebouwd uit golfplaten, en twee containers. Op de west-, noord- en oostzijde van het perceel is een haag aanwezig van laurierstruiken met enkele, met klimop begroeide, kastanjabomen. Op het zuidelijke gedeelte van het perceel is verharding aanwezig. Het gehele perceel is omheind met hekwerk. De onderzoekslocatie is gelegen aan de rand van een woonwijk en bedrijventerrein met aan de oostzijde akkerland waar op het moment prei verbouwd wordt.

Figuur 2.2 t/m 2.6 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens de quickscan Wet natuurbescherming op 14 juni 2023.

Figuur 2.2 Braakliggend terrein op onderzoekslocatie.

Figuur 2.3 Haag rondom braakliggend terrein met kastanjabomen en laurierstruiken.

Figuur 2.4 Verharding, opslag en loods grenzend aan bedrijfsgebouw ten zuiden van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.5 Containers en loods voor opslag op de onderzoekslocatie.

Figuur 2.6 Overzicht interne ruimte loods op onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens tien woningen te realiseren op het perceel. De groenstroken aan de noord- en westzijde van het perceel zullen verwijderd worden, net als de loods en containers. De groenstrook aan de oostzijde van het perceel blijft behouden. In figuur 2.7 is een schets van de toekomstige inrichting te weergegeven.

19-2582 - plan voor 10 woningen aan de Loonsebaan 4 te Luijksgestel - situatie

15-05-2023

 buro sengers
ARCHITECTEN

Figuur 2.7 Concept situatietekening inrichtingsplannen onderzoekslocatie (bron: I. van Erven (De Essentie), persoonlijke communicatie, 20 juni 2023)

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Gelet op de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor de steenmarter, zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn om de daadwerkelijke functie van het gebied voor de steenmarter te kunnen vaststellen. Deze informatie is benodigd om te kunnen bepalen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn bij de voor- genomen plannen. Indien blijkt dat de onderzoekslocatie in gebruik is door desbetreffende soort dienen mitige- rende maatregelen genomen te worden en dient mogelijk een ontheffing te worden aangevraagd.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

Ten aanzien van de steenmarter dient duidelijk te worden of en in welke mate de onderzoekslocatie gebruikt wordt als foerageergebied, migratieroute en of er op de onderzoekslocatie verblijfplaatsen aanwezig zijn van de steenmarter. Om te bepalen of de steenmarter gebruik maakt van de onderzoekslocatie is in de periode juli tot en met september zeven weken onderzoek uitgevoerd. Voor het onderzoek naar de steenmarter zijn vier losse cameravallen in combinatie met een “jiggler” op de onderzoekslocatie geplaatst op 20 juli. Bij het plaatsen van de cameravallen is gelet op de geschiktheid van de locatie voor de mogelijk aanwezige steenmarter. De came- ravallen zijn een week na het plaatsen gecontroleerd met een controleronde op 28 juli. Drie weken later was de tweede controleronde op 15 augustus. Tot slot werden de cameravallen drie weken na de tweede controleronde opgehaald op 6 september. Naast het cameraonderzoek is tijdens de veldbezoeken tevens gelet op de aanwe- zigheid van sporen en prooiresten.

Tabel 4.1 bevat een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken.

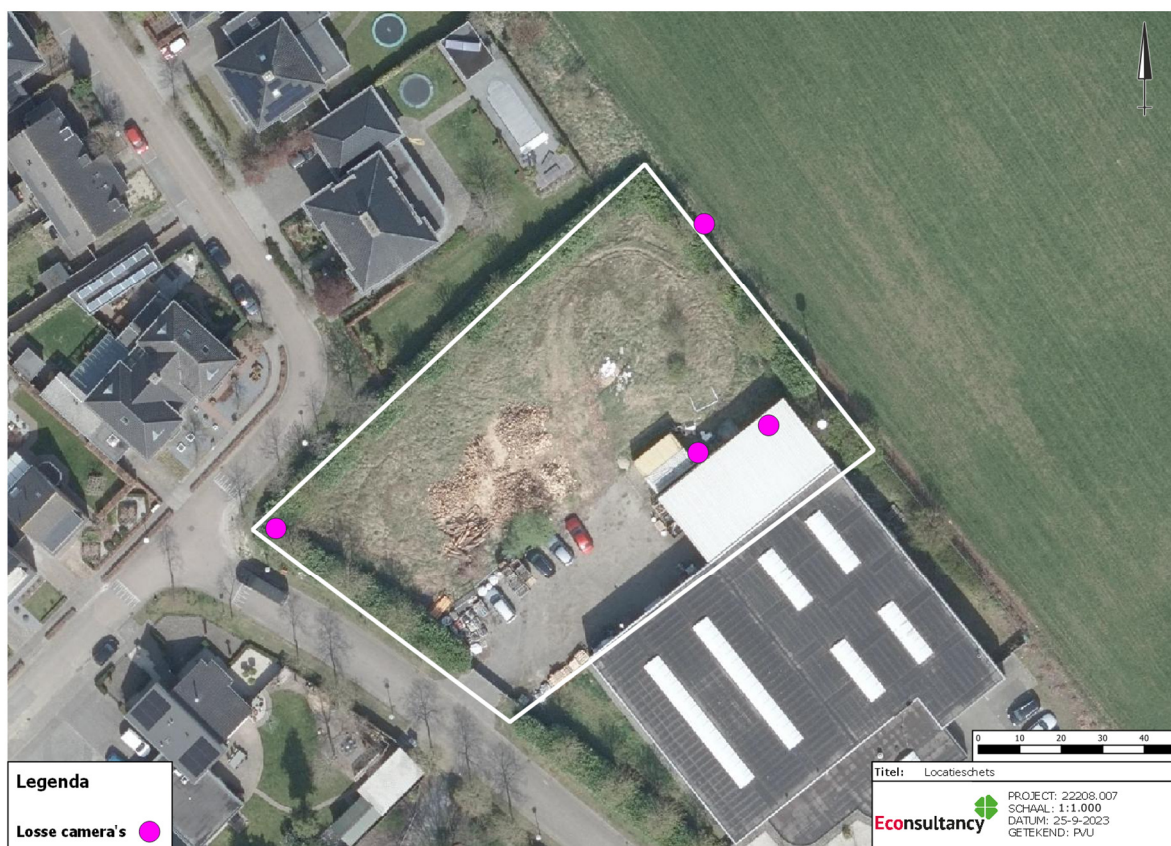
Tabel 4.1 Onderzoeksinspanning steenmarter.

2023		juli		augustus	
Steenmarter	tijdstip	overdag (zes weken)			
	datum	plaatsen camera's (20 juli)	eerste controlerende (28 juli)	tweede controlerende (15 augustus)	ophalen camera's (6 september)
	functie	zichtwaarnemingen volwassen en juveniele individuen			

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Steenmarter

In de periode van 20 juli tot 6 september 2023 hebben er op de onderzoekslocatie vier losse cameravallen gestaan in combinatie met een jigler. Twee camera's zijn geplaatst in de groenstrook, één aan de oostzijde en één aan de westzijde. Tevens is er een camera geplaatst in de loods en is de vierde camera geplaatst langs de container (die tijdens de laatste controleronde richting de PVC buizen gedraaid is). De locaties van de cameravallen zijn weergegeven in figuur 5.1.

Figuur 5.1 Locaties cameravallen op onderzoekslocatie

Gedurende deze periode hebben de camera's opnames gemaakt van diverse soorten. Op de beelden is de steenmarter waargenomen (zie figuur 5.2 t/m 5.6). Daarnaast zijn er ook merels, heggemussen, bosmuizen en huis-katten op beeld vastgelegd. Aangezien de cameravallen meerdere malen de steenmarter hebben vastgelegd tijdens de onderzoeksperiode, tezamen met vondsten van verse uitwerpselen en mogelijke vraatsporen (zie figuur 5.7 en 5.8), kan gesteld worden dat er een vaste rust- en/of voortplantingsplaats aanwezig is op de onderzoekslocatie. Er dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden en een ontheffingsaanvraag is aan de orde (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.2 Steenmarter vastgelegd met losse camera langs de container (7-8-2023, 02:21:19).

Figuur 5.3 Steenmarter vastgelegd met losse camera langs de container (15-8-2023, 10:20:47).

Figuur 5.4 Steenmarter vastgelegd met losse camera in oostzijde groenstrook (6-8-2023, 02:22:45).

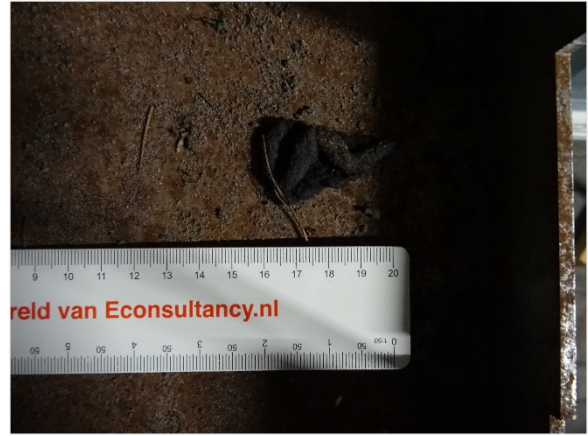
Figuur 5.5 Steenmarter vastgelegd met losse camera in oostzijde groenstrook (8-8-2023, 00:23:36).

Figuur 5.6 Steenmarter vastgelegd met losse camera in westzijde groenstrook (31-7-2023, 00:26:04).

Figuur 5.7 Mogelijke vraatsporten steenmarter in loods.

Figuur 5.8 Uitwerpsel steenmarter in loods.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Steenmarter

In de provincie Noord-Brabant is de steenmarter een beschermde inheemse diersoort en opgenomen in onderdeel A, bijbehorende bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a van de nationale beschermde diersoorten volgens de Wet natuurbescherming.

Bij verwijdering van de groenstroken aan de noord-, en westzijde evenals de loods en de containers is het niet te voorkomen dat vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van de steenmarter opzettelijk beschadigd of vernietigd worden, waardoor artikel 3.10 lid 1, onderdeel b wordt overtreden. Door het treffen van maatregelen kan de functionaliteit van de steenmarter in het gebied behouden blijven. De huidige verblijfplaats en foerageergebied van de steenmarter zal echter vernietigd worden. Hiermee wordt de Wet natuurbescherming overtreden en is een ontheffing noodzakelijk.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van De Essentie een aanvullend steenmarteronderzoek uitgevoerd aan de Loonsebaan 4 te Luyksgestel.

Voorgenomen ingreep

Het aanvullend marteronderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en ontwikkeling van nieuwbouw woningen aan de Loonsebaan 4 te Luyksgestel, en wordt uitgevoerd na aanleiding van de resultaten die naar voren kwamen uit de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in juni 2023 heeft uitgevoerd op de onderzoekslocatie (rapport 22208.003, d.d. 4 juli 2023).

Functie onderzoekslocatie voor steenmarter

Op de camerabeelden is de steenmarter meermaals waargenomen en zijn ook uitwerpselen en mogelijk vraatsporen aangetroffen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de onderzoekslocatie onderdeel uitmaakt van het vaste territorium van deze soort. De containers, de groenstroken en de loods bieden geschikte vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen voor de steenmarter.

Conclusie

Bij de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie zal een deel van het territorium van de steenmarter zijn functionaliteit verliezen en worden vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen verstoord. Zonder het nemen van maatregelen vindt overtreding van de Wet natuurbescherming plaats. Er dienen maatregelen genomen te worden om de functionaliteit van de vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen in de omgeving te garanderen. Deze maatregelen bestaan onder andere uit het aanbieden van nieuwe geschikte verblijfplaatsen en het verwijderen van vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen in de minst kwetsbare periode. Deze maatregelen dienen vastgelegd te worden in een activiteitenplan en moet ter goedkeuring worden voorgelegd aan de provincie Noord-Brabant middels een ontheffingsaanvraag.

Verder kan de onderzoekslocatie door de aanwezigheid van de loods, containers en de groenstroken met kastanjabomen en laurierstruiken een functie dienen voor verschillende muizensoorten en andere algemene zoogdieren en vogels. Voor deze soorten dient rekening gehouden te worden met de zorgplicht en de broedperiode.

Geraadpleegde bronnen

Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied Luyksgestel, periode 2018-2023. NDFF. Geraadpleegd op 18 oktober 2023 van <https://ndff-ecogrid.nl>.

Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 18 oktober 2023 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.

Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-02-17>.

P.P.J. Vullings (2023). Quickscan Wet natuurbescherming rapport 22208.003, d.d. 4-7-2023. Econsultancy, Boxmeer.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Jiggler

Flexibele dikke staaldraad met aan het eind een thee-ei met lokstoffen voor marterachtigen.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.